

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	954-01-61
Дата	03 / 09 2019

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

Н. 24
②

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 76, ал. 1 от ПОДНС, внасяме законопроект за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС.

Молим, законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване, съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛИ:

1. 2.

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс

(обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм. и доп., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г.–бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г., бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г. и бр. 13, 63 и 101 от 2017 г., бр. 7, 44, 87 и 96 от 2018 г., бр. 7 и 16 от 2019 г.)

Параграф единствен. В Глава Двадесет и седма се създава нов чл.369а със следния текст:

„Чл. 369а. Съкратено съдебно следствие по чл. 371, т. 2 не се допуска при умишлено причиняване на смърт или тежка телесна повреда.“

ВНОСИТЕЛИ:

МОТИВИ

Институтът на съкратеното съдебно следствие е диференцирана процедура по Глава Двадесет и седма от Наказателно-процесуалния кодекс, който е в сила от 29.04.2006 г. Сега действащия НПК е претърпял многократни изменения, като една част от тях, с най-голяма обществена значимост, а именно ограничаването на приложното поле на института с въвеждането на разпоредбата на чл.369а и последвалата ѝ отмяна със ЗИД на НПК от 28.05.2010 г. В първоначалната му редакция, чл.369а гласи: „Съкратено съдебно следствие не се допуска при умишлено причиняване на смърт или тежка телесна повреда, или когато деецът е бил в пияно състояние“. С отмяната на тази разпоредба се даде възможност за провеждане на съкратено съдебно следствие за всички престъпления от особена част на НК. От важно значение в тази връзка е и разпоредбата на чл.58а от НК, според който съгласно чл. 373, ал. 2 от НПК, при провеждане на съкратено съдебно следствие в хипотезата на чл.372, ал.4 от НПК, в случаите на постановяване на осъдителна присъда, наказанието се определя при привилегированите условия на същия.

Промяната в законодателството с отмяната на чл.369а и въвеждането на чл.58а от НК, доведе не само до хаос при прилагането на втория с неговото различно тълкуване, но и до противоречива практика на съдилищата и най-вече до широк обществен дебат относно това, доколко допустимо е прилагането му по отношение на престъпления, за които са предвидени най-тежките наказания - доживотен затвор и доживотен затвор без право на замяна.

Ситуация, в която за обществото все по-осезаема е липсата на доверие в съдебната система, породена от усещането за безнаказаност на извършителите на тежките престъпления, с даването на възможност за отмяна на най-тежките предвидени в НК присъди, само въз основа на направено от тях самопризнание, както и последващото редуциране на постановяваните присъди, необходимостта от възстановяване на чл.369а е не просто дискуссионен въпрос, а сериозен проблем, свързан с невъзможността за ефективна борба с тежките престъпления у нас.

Примерите в тази връзка са много: убийството на варненската студентка Радостина Евтимова, Живко Иванов от Добрич, Андрей Монов от София и Илиян Димитров от село Лъга. Един от най-фрапиращите в това отношение случай, е този с жестокото убийството на студентката от В.Търново -Вероника Здравкова, чийто убиец, рецидивист, с множество предишни противообществени прояви - излежал присъди за кражби, нападение и убийство, и който в деня на извършване на престъплението е следвало да бъде в затвора, където да излежава поредната си присъда, получи на първа инстанция от Великотърновския окръжен съд 30 години лишаване от свобода, което е максималното наказание, което може да му бъде наложено, тъй като делото се гледа по съкратена процедура по искане на обвиняемия. Убийството по особено жесток начин на русенската журналистка Виктория Маринова, породило остри реакции в обществото

срещу отмяната на чл. 369а от НПК. Още много случаи на тежки престъпления можем да изброим през последната година, където наложената присъда не съответства на извършеното деяние, тъй като извършителите са се възползвали от предоставената им законова възможност.

Очевидно е, че настоящата нормативна уредба разкрива реална опасност от, ако не накърняване, то със сигурност ограничаване на основната задача, прокламирана в чл. 1, ал. 1 от НК - „...да защитава от престъпни посегателства личността и правата на гражданите и цялостния установен в страната правов ред". Без тежест остава мотивът за бързината на правораздаване, тъй като е спорно, доколко всъщност е такова то, а от друга страна е въпрос на справедливост - морална и правно обоснована, както и на обществена необходимост от реализирането на същата да се възстанови действието на чл.369а от НПК.

ВНОСИТЕЛИ:

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

I. Основания за законодателната инициатива

Поради нарастване на броя на тежките престъпления в страната и масовото възползване от страна на извършителите им, от законата възможност за съкратено съдебно следствие и произнасянето на по-лека присъда и несъответствието на престъплението с адекватното на него наказание, се налага въвеждане на разпоредбата на чл. 369а. Отмяната на тази норма позволи на извършителите на най-тежки престъпления - убийства и нанасяне на тежки телесни повреди, да получат близки по тежест присъди с извършителите на по-леки престъпления. По този начин в обществото остава чувството за безнаказаност и несправедливост в правораздаването.

II. Заинтересовани групи

Инициативата ще засегне всички български граждани, а пряко - пострадалите и извършителите на тежки престъпления. Ще даде възможност за справедлив съдебен процес, превенция и намаляване на тежките престъпления.

III. Анализ на разходите и ползите

Законопроектът не предвижда разходи за държавата. Като ползи могат да бъдат посочени намаляване на чувството за несправедливост и несигурност сред българските граждани. Приемането на законопроекта ще доведе до намаляване на създаденото напрежение и успокояване на българското общество.

IV. Административна тежест и структурни промени

С приемането на законопроекта не се предвиждат административни промени като закриване, сливане или създаване на нови административни структури. Не се предвижда и въвеждане или изменение на регулаторни режими и такси.

V. Въздействие върху нормативната база

Законопроектът не предвижда промяна на други нормативни актове.